

Вікторія Захожа

САМООЦІНЮВАННЯ СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯМ УКРАЇНИ

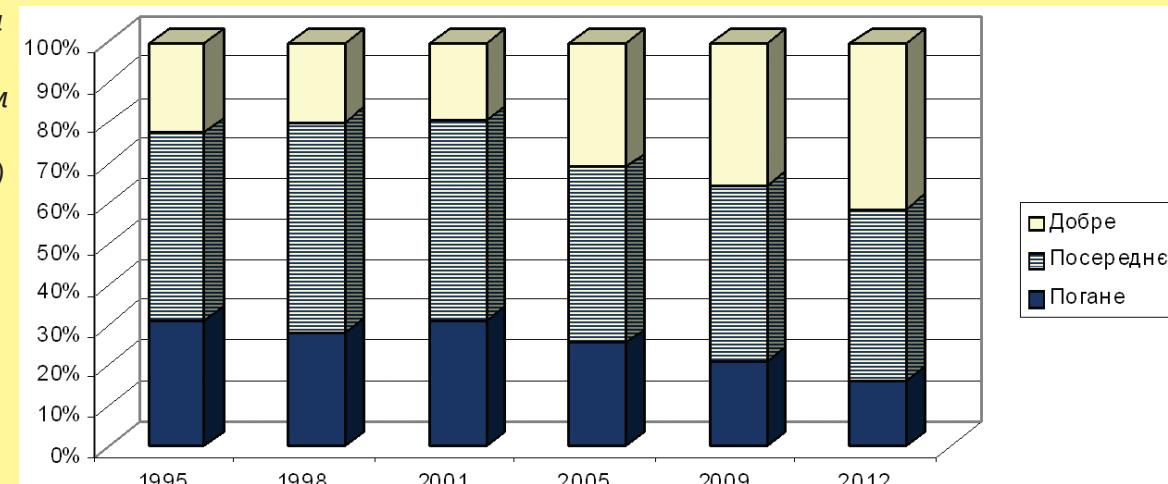
За допомогою досліджень Омнібус КМІС відстежує динаміку самооцінки стану здоров'я населенням України починаючи з 1995 року. Тривалий час спостерігалось погіршення цього самооцінювання. Однак від початку сторіччя ми відзначаємо поступове й невпинне зростання оптимізму населення в поглядах на власне здоров'я.

Станом на лютий 2012-го року, 41% опитаних дорослих назвав своє здоров'я добрим або навіть дуже добрим, що більш ніж удвічі перевищує відповідний показник 2001 року (19%). Паралельно відбувається скорочення частки тих, хто негативно оцінює стан свого здоров'я: з 31,4% у 2001-му році до 16,5% у 2012-му (табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка відповідей на запитання "Як би Ви оцінili своє здоров'я" протягом 1995–2012 років, %

Відповіді	1995	1998	2001	2005	2009	2012
Дуже добре	1,3	1,6	1,4	4,7	3,8	4,4
Добре	21,1	18,2	17,8	26,4	31,8	36,6
Посереднє	45,1	50,6	49,2	42,9	41,8	40,8
Погане	22,8	21,0	21,9	21,3	17,3	14,4
Дуже погане	8,6	7,1	9,5	4,2	4,0	2,1
Важко сказати	1,1	1,5	0,2	0,4	1,4	1,6

Самооцінка здоров'я населенням України (1995–2012)

Частка здорових серед різних статево-вікових груп (2001–2012), %

Роки	Чоловіки				Жінки				Разом			
	2001	2005	2009	2012	2001	2005	2009	2012	2001	2005	2009	2012
18–29 років	53	70	72	79	27	54	66	68	40	53	69	73
30–44 роки	27	51	61	61	16	27	37	52	22	38	49	56
45–59 років	19	29	25	38	6	14	18	23	12	21	21	30
60 років та старші	10	11	14	15	3	5	4	5	6	7	8	9
Разом	28	41	45	50	12	22	28	34	19	31	36	41

Частка здорових серед респондентів різного освітнього рівня (2005–2012), %

Рівень освіти	2005	2012
Неповна середня освіта	18	18
Повна середня загальна освіта	29	41
Середня спеціальна освіта	33	37
Вища освіта	41	51

Частка здорових серед різних груп за самооцінкою фінансового становища (2005–2012), %

Групи за фінансовим становищем	2005	2012
Нам не вистачає грошей навіть на їжу	15	20
Нам вистачає грошей на їжу, але купувати одяг чи взуття вже складно	23	35
Нам вистачає грошей на їжу, одяг, і ми можемо щось відкладати, але цього недостатньо для покупки таких речей як, наприклад, холодильник чи телевізор	44	52
Ми можемо купувати деякі дорогі речі (як, наприклад, телевізор чи холодильник), але не можемо собі дозволити все, що хочемо	54	57

Примітка: з аналізу виключена категорія тих, хто обрав варіант відповіді «Ми можемо дозволити собі купити все, що хочемо», через незначну наповненість цієї групи.

Розглянемо ряд чинників, які можуть бути пов'язані зі здоров'ям. Не є дивним той факт, що стан здоров'я прямо пов'язаний з віком, причому частка людей, які позитивно оцінюють своє здоров'я, відчутно зросла в усіх статево-вікових групах, окрім найстаршої (60 років і старших). Що стосується відмінностей за статтю, то традиційно для чоловіків більш характерна захищена оцінка свого здоров'я порівняно з жінками, і це типово для всіх вікових груп. Можна припустити, що чоловіки починають скаржитись на здоров'я лише тоді, коли ці проблеми перетворюються на досить серйозні, і це також може бути однією з причин меншої тривалості життя чоловіків.

Іншим чинником, що позитивно впливає на здоров'я, є освіта: чим вона вища, тим здоровішими почиваються люди. Хочеться вірити, що вищий рівень освіти все ще (або знову) дає змогу влаштуватись на роботу з кращими умовами праці.

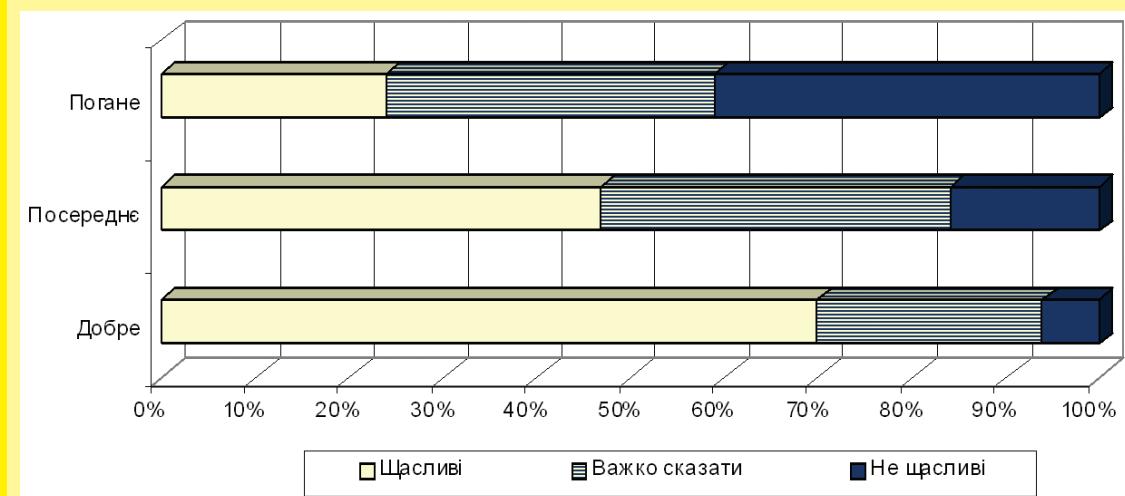
Певною мірою пов'язаний з попереднім і висновок про зв'язок між рівнем матеріального добробуту та самооцінкою здоров'я — це підтверджується відповідями на наступне запитання. Можна висловити гіпотезу, що хоча здоров'я і важко купити, однак вищий рівень добробуту забезпечує кращі можливості для турботи про власне здоров'я.

І хоча умови праці й рівень матеріального добробуту традиційно кращі у міській місцевості, ми не знайшли жодних відмінностей між самооцінкою стану здоров'я мешканцями міст і сіл.

Таким чином, ми можемо констатувати той факт, що рівень оптимізму наших співгромадян

в оцінюванні стану власного здоров'я щороку зміщується. Грунтовний аналіз показав, що вплив розглянутих нами чинників на самооцінку здоров'я практично не змінився за дослідженний період, і це означає, що пояснення такому «оздоровленню» населення треба шукати серед інших причин, які лишилися поза увагою дослідження.

Ми завжди бажаємо здоров'я нашим близьким і знайомим на свята. І це побажання невід'ємне від побажання щастя. Наші опитування засвідчують, що позитивне оцінювання власного здоров'я, як правило, позначається на загальному самопочутті людини. Так, респонденти, які почуваються здоровими, частіше називають себе і щасливими. ■

Тож будьте здоровими і щасливими!

